

ประชาคมอาเซียน : มหาจุฬาย พร้อมหรือยัง?

นายสนธิ ไชยวงศ์คต
พุทธศาสนบัณฑิต รุ่นที่ ๑๗ (พ.ศ. ๒๕๑๔)
ที่ปรึกษาอธิการบดีด้านการบริหาร
ประธานชมรมอยู่รอยห้าสิบปีชีวิที่มีสุข

๑. เกริ่นนำ :

ปัจจุบัน (พ.ศ.๒๕๕๕) เป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปว่า ในปี พ.ศ.๒๕๕๘ (ค.ศ.๒๐๑๕) อีกเพียง ๓ ปี เท่านั้น ประเทศไทยของเราก็จะกลายเป็นสมาชิก ๑ ใน ๑๐ ของประเทศประชาคมอาเซียน (ASEAN Community Countries) ซึ่งมีคำขวัญ “หนึ่งวิสัยทัศน์ หนึ่งเอกลักษณ์ หนึ่งประชาคม” (One Vision, One Identity, One Community) มีตราสัญลักษณ์เป็นต้นข้าวสีเหลือง ๑๐ ต้น มัดรวมกัน หมายถึง การร่วมมือร่วมใจเป็นหนึ่งเดียวในกลุ่มสมาชิก ๑๐ ประเทศ ประกอบด้วย

- ๑) ราชอาณาจักรไทย (Kingdom of Thailand)
- ๒) ราชอาณาจักรกัมพูชา (Kingdom of Cambodia)
- ๓) รัฐบรูไนดารุสซาลาม (State of Brunei Darussalam)
- ๔) สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ (Republic of the Philippines)
- ๕) สหพันธรัฐมาเลเซีย (Federation of Malaysia)
- ๖) สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ (Republic of the Union of Myanmar)
- ๗) สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (Lao People's Democratic Republic)
- ๘) สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม (Socialist Republic of Vietnam)
- ๙) สาธารณรัฐสิงคโปร์ (Republic of Singapore)
- ๑๐) สาธารณรัฐอินโดนีเซีย (Republic of Indonesia)

ซึ่งในไม่ช้านี้อาจมีสมาชิกเพิ่มเป็น ๑๒ ประเทศ เพราะปาปัวนิวกินี (Independent State of Papua New Guinea) และสาธารณรัฐประชาธิปไตยติมอร์-เลสเต (The Democratic Republic of Timore-Leste) กำลังเจรจาเพื่อสมัครเข้าเป็นสมาชิกของประชาคมอาเซียน

๒. ความเป็นมาโดยสังเขป :

๒.๑ สมาคมอาสา (Association of Southeast Asia: ASA):

เมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ.๒๕๐๔ ประเทศไทย มาเลเซีย และฟิลิปปินส์ ได้ร่วมกันจัดตั้ง “สมาคมอาสา” (Association of Southeast Asia: ASA) เพื่อให้ความร่วมมือในทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ระหว่างประเทศของทั้ง ๓ ประเทศ แต่หลังจากนั้นเพียง ๒ ปี การดำเนินการเรื่องนี้ก็ต้องหยุดชะงักลง เนื่องจากมีปัญหาทางการเมืองระหว่างมาเลเซียกับอินโดนีเซีย ต่อมาเมื่อทั้งสองประเทศได้ฟื้นฟูสัมพันธไมตรีระหว่างกัน จึงได้มีการแสวงหาลู่ทางในการจัดตั้งองค์การความร่วมมือทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมขึ้นอีกครั้งหนึ่ง

๒.๒ สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (The Association of Southeast Asian Nations: ASEAN):

วันที่ ๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๐ ได้มีการก่อตั้ง “สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (The Association of Southeast Asian Nations: ASEAN) โดยมีการลงนาม “ปฏิญญากรุงเทพ” (Bangkok Declaration) ที่กระทรวงการต่างประเทศของไทย (วังสราญรมย์) ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ๕ ชาติ ได้แก่

- นายอาดัม มาลิก แห่งอินโดนีเซีย
- นายนาร์ซิโซ รามอส แห่งฟิลิปปินส์
- นายอับดุล ราซัค แห่งมาเลเซีย
- นาย เอส.ราชารัตนัม แห่งสิงคโปร์ และ
- พันเอกถนัด คอมันตร์ แห่งประเทศไทย

ซึ่งพันเอกถนัด คอมันตร์ ได้รับการยกย่องว่าเป็นบิดาผู้ก่อตั้งอาเซียนด้วย

ปฏิญญากรุงเทพ (Bangkok Declaration) มีวัตถุประสงค์สำคัญ ๗ ประการ ได้แก่

- ๑) ส่งเสริมความร่วมมือและความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ และการบริหาร
- ๒) ส่งเสริมสันติภาพและความมั่นคงส่วนภูมิภาค
- ๓) เสริมสร้างความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจ พัฒนาการทางวัฒนธรรมในภูมิภาค
- ๔) ส่งเสริมให้ประชาชนในอาเซียนมีความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตที่ดี

๕) ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในรูปของการฝึกอบรมและการวิจัยและส่งเสริม การศึกษาด้านเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

๖) เพิ่มประสิทธิภาพของการเกษตรและอุตสาหกรรม การขยายการค้า ตลอดจนการ ปรับปรุงการขนส่งและการคมนาคม

๗) เสริมสร้างความร่วมมืออาเซียนกับประเทศภายนอก องค์การความร่วมมือแห่งภูมิภาค อื่นๆ และองค์การระหว่างประเทศ

๒.๓ ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) :

เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ.๒๕๔๖ ผู้นำอาเซียนทั้ง ๑๐ ประเทศได้ร่วมลงนามในปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมืออาเซียนที่เรียกว่า “ข้อตกลงบาหลี ๒” (Declaration of ASEAN Concord II / Bali Concord) ที่เมืองบาหลี ประเทศอินโดนีเซีย โดยเห็นชอบให้จัดตั้งเป็น “ประชาคมอาเซียน” (ASEAN Community) ภายในปี พ.ศ.๒๕๖๓ (ค.ศ.๒๐๒๐) แต่ผู้นำอาเซียนได้ตกลงให้จัดตั้งประชาคมอาเซียนเร็วขึ้นกว่ากำหนดเดิม คือให้แล้วเสร็จภายใน พ.ศ.๒๕๕๘ (ค.ศ.๒๐๑๕) ในการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนครั้งที่ ๑๒ เมื่อเดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๕๐ (ค.ศ. ๒๐๐๗) ที่เมืองเซบู ประเทศฟิลิปปินส์

ประชาคมอาเซียนมีเป้าหมายที่จะให้ประชากรในประเทศสมาชิกทุกประเทศมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีความมั่นคงปลอดภัย มีการติดต่อสัมพันธ์กันได้อย่างสะดวกกว่าในอดีต สิ่งที่เป็นพลังผลักดันให้กลุ่มประเทศสมาชิกรวมตัวกันเป็นประชาคมอาเซียนคือความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลก ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม เกิดปัญหาต่างๆ ที่อาเซียนต้องเผชิญ เช่น ภาวะเศรษฐกิจ โรคระบาด อาชญากรรมข้ามชาติ ปัญหาสิ่งแวดล้อม ภัยพิบัติทางธรรมชาติ โดยเฉพาะการแข่งขันทางเศรษฐกิจกับภูมิภาคอื่นๆ ของโลก ทั้งในแถบตะวันตก และเอเชียด้วยกันเอง ล้วนมีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว หากไม่มีการตื่นตัวและเตรียมพร้อม อยู่ตลอดเวลาแล้ว อาเซียนจะล้าหลังอย่างสุดกู่เลยทีเดียว

๓. อาเซียน ๓ ประชาคม :

ในการก่อตั้งประชาคมอาเซียนนั้น ได้มีการแบ่งออกเป็น ๓ ประชาคม หรือ ๓ กลุ่ม หรือ ๓ เสาหลัก ซึ่งจะมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาประชาคมอาเซียนไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ได้แก่

๓.๑ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political–Security Community : APSC) :

มุ่งส่งเสริมความร่วมมือในด้านการเมืองและความมั่นคงเพื่อเสริมสร้างและธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาคเพื่อให้ประเทศในภูมิภาคอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข และแก้ไขปัญหาและความขัดแย้งโดยสันติวิธี เพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน ประเทศสมาชิกได้ร่วมกันจัดทำแผนงานการจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political – Security Community Blueprint) คือ :

(๑) การมีกฎเกณฑ์และค่านิยมร่วมกัน ครอบคลุมถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะสร้างความเข้าใจร่วมกันในระบบสังคม วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ที่แตกต่างของประเทศสมาชิก ส่งเสริมพัฒนาทางการเมืองไปในทิศทางเดียวกัน เช่น หลักการประชาธิปไตย การส่งเสริมและความคุ้มครองสิทธิมนุษยชน การสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม การต่อต้านการทุจริต การส่งเสริมหลักนิติธรรมและธรรมาภิบาล

(๒) ส่งเสริมความมั่นคงสำหรับประชาชน เสริมสร้างมาตรการในความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ไม่มีความหวาดระแวง ระวังข้อพิพาทโดยสันติวิธีเพื่อป้องกันสงครามที่จะเกิดขึ้นในทุกภูมิภาค ขยายความร่วมมือเพื่อต่อต้านภัยคุกคามแบบใหม่ เช่น การต่อต้านการก่อการร้าย อาชญากรรมข้ามชาติ ยาเสพติด การค้ามนุษย์ ตลอดจนการเตรียมความพร้อมเพื่อป้องกันและจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติ

(๓) การมีพลวัตและปฏิสัมพันธ์กับโลกภายนอก กำหนดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างบทบาทของประชาคมอาเซียนในความร่วมมือระดับภูมิภาค เช่น กรอบอาเซียนบวกสาม (ASEAN +3) จีน ญี่ปุ่น และเกาหลี จัดให้มีการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก ตลอดจนความสัมพันธ์ที่เข้มแข็งกับมิตรประเทศ และองค์การระหว่างประเทศ เช่น สหประชาชาติ

๓.๒ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) :

เป้าหมายคือ มีตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน มีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน และแรงงานฝีมืออย่างเสรี อาเซียนได้จัดทำแผนงานการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งเป็นแผนงานบูรณาการการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ๔ ด้าน คือ

(๑) การตลาดและฐานการผลิตเดียว โดยจะมีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน และแรงงานฝีมืออย่างเสรี รวมทั้งการเคลื่อนย้ายเงินลงทุนอย่างเสรีมากขึ้น กำหนดเป้าหมายเวลาที่จะ

ค่อยๆ ลดหรือยกเลิกมาตรการที่มีใช้ภาษีสำหรับสมาชิกเก่า ๖ ประเทศ และเปิดเสรีการลงทุนภายในปี พ.ศ.๒๕๕๓ เปิดตลาดภาคบริการและเปิดเสรีการลงทุนภายในปี พ.ศ.๒๕๕๘

(๒) การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของอาเซียน โดยให้ความสำคัญกับประเด็นด้านนโยบายที่จะช่วยส่งเสริมการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ เช่น นโยบายการแข่งขัน การคุ้มครองผู้บริโภค สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา นโยบายภาษี และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (การเงิน การขนส่ง เทคโนโลยีสารสนเทศ และพลังงาน)

(๓) การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเต็มขนาด ส่งเสริมการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เพื่อลดช่องว่างการพัฒนาทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศสมาชิก

(๔) การบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก ประสานนโยบายเศรษฐกิจของอาเซียนกับประเทศในภูมิภาคอื่น เพื่อให้เกิดความร่วมมือทางเศรษฐกิจ เช่น การจัดทำเขตการค้าเสรีของอาเซียนกับประเทศคู่เจรจาต่างๆ ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายในด้านการผลิต จัดจำหน่ายภายในภูมิภาคให้เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจโลก

๓.๓ ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community : ASCC) :

ส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชากรในกลุ่มประเทศสมาชิก มีการอยู่ดีกินดี มีสิ่งแวดล้อมที่ดี มีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีการจัดทำแผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนในด้านต่าง ๆ ได้แก่ :

- (๑) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Human Development)
- (๒) การคุ้มครองและสวัสดิการสังคม (Social Welfare and Protection)
- (๓) สิทธิและความยุติธรรมทางสังคม (Social Justice and Rights)
- (๔) ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Sustainability)
- (๕) การสร้างอัตลักษณ์อาเซียน (Building an ASEAN Identity)
- (๖) การลดช่องว่างทางการพัฒนา (Narrowing the Development Gap)

๔. กฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter) :

ประชาคมอาเซียนมีสถานะเป็นนิติบุคคล มีข้อตกลงและกฎระเบียบที่สมาชิกทุกประเทศในประชาคมอาเซียนต้องยอมรับปฏิบัติตาม เรียกว่า “กฎบัตรอาเซียน” (ASEAN Charter) เป็นองค์กรที่เป็นตัวแทนประเทศในประชาคมอาเซียนที่มีบทบาทในเวทีโลก มีโครงสร้างการทำงานในรูปแบบ

คณะมนตรีของอาเซียน (ASEAN Councils) แบ่งเป็น ๓ คณะ คือ ๑) ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ๒) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และ ๓) ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ภายใต้การบริหารจัดการของประธานอาเซียน (อยู่ในตำแหน่งวาระละ ๔ ปี) และเลขาธิการอาเซียน (อยู่ในตำแหน่งวาระละ ๕ ปี) มีสำนักงานตั้งอยู่ที่กรุงจาการ์ตา (Jakarta) ประเทศอินโดนีเซีย กฎบัตรอาเซียนได้มีการลงนามเมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๕๑ และมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๕ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๕๑

๕. ข้อมูลประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียน :

เนื่องจากประชาคมอาเซียนเป็นการรวมกลุ่มของประเทศในทวีปเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ คล้ายกับสหภาพยุโรป ถึง ๑๐ ประเทศ ซึ่งมีพื้นที่เกือบ ๘ ล้านตารางกิโลเมตร (๗,๗๔๘,๐๒๒.๔๒ ตารางกิโลเมตร) มีประชากรเกือบ ๖๐๐ ล้านคน (๕๙๘,๗๖๑,๙๖๙ คน: ประมาณ ๑ ใน ๑๐ ของประชากรโลก) ในที่นี้ขอเสนอเฉพาะข้อมูลบางประการเท่านั้น ดังนี้ :

ที่	ชื่อประเทศ	ระบอบการปกครอง	พื้นที่/ตร.กม. ประชากร/ล้านคน	เมืองหลวง	ภาษาราชการ	ศาสนา	สกุลเงิน
๑	ไทย	ประชาธิปไตย พระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข	๕๑๓,๑๑๕.๐๒ ๖๔.๗	กรุงเทพมหานคร	ไทย	พุทธเถรวาท ๙๕% อิสลาม ๔% คริสต์และอื่น ๆ ๑%	บาท
๒	กัมพูชา	ประชาธิปไตย พระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข	๑๘๑,๐๓๕ ๑๔.๔๕	พนมเปญ	เขมร	พุทธเถรวาท	เรียล
๓	บรูไน	สมบูรณาญาสิทธิราชย์ สุลต่านเป็นประมุข	๕,๗๖๕ ๓๘๑,๓๗๑ คน	บันดาร์เสรี เบกาวัน	มาเลย์	อิสลาม ๖๗% พุทธ ๑๓% คริสต์และฮินดู ๑๐%	ดอลลาร์ บรูไน
๔	ฟิลิปปินส์	ประชาธิปไตย ประธานาธิบดี เป็นประมุข	๒๙๘,๑๗๐ ๙๑	มะนิลา	ฟิลิปปิน อังกฤษ	โรมันคาทอลิก ๘๓% โปรเตสแตนท์ ๙% อิสลาม ๕%	เปโซ
๕	มาเลเซีย	สหพันธรัฐ สมเด็จพระราชาธิบดี ทรงเป็นประมุข	๓๒๙,๗๕๘ ๒๗.๗๓	กัวลาลัมเปอร์	มาเลย์	อิสลาม ๖๐% พุทธ ๑๙% คริสต์ ๑๒%	ริงกิต
๖	ลาว	สังคมนิยมคอมมิวนิสต์ ประธานประเทศ เป็นประมุข	๒๓๖,๘๐๐๖	เวียงจันทน์	ลาว	พุทธ ๗๕% นับถือผี ๑๖-๑๗%	กีบ

ที่	ชื่อประเทศ	ระบอบการปกครอง	พื้นที่/ตร.กม. ประชากร/ล้านคน	เมืองหลวง	ภาษาราชการ	ศาสนา	สกุลเงิน
๗	เมียนมาร์	รัฐบาลทหารภายใต้ สภาสันติภาพและ การพัฒนาแห่งรัฐ ประธาน SPDC* เป็นประมุข	๖๕๗,๗๔๐ ๕๕.๔	เนปิดอว์	พม่า	พุทธ ๙๐% คริสต์ ๕% อิสลาม ๓.๘% ฮินดู ๐.๐๕%	จัต
๘	เวียดนาม	สังคมนิยมคอมมิวนิสต์ ประธานาธิบดี เป็นประมุข	๓๓๑,๖๗๐ ๘๙	ฮานอย	เวียดนาม	พุทธมหายาน	ด่ง
๙	สิงคโปร์	ประชาธิปไตย ประธานาธิบดี เป็นประมุข	๖๙๙.๔ ๕.๖	สิงคโปร์	อังกฤษ จีนกลาง มลายู ทมิฬ	พุทธ ๔๒.๕% อิสลาม ๑๔.๙% คริสต์ ๑๔.๖% ฮินดู ๔% ไม่นับถือศาสนา ๒๕%	ดอลลาร์ สิงคโปร์
๑๐	อินโดนีเซีย	ประชาธิปไตย แบบสาธารณรัฐ ประธานาธิบดี เป็นประมุข	๕,๑๙๓,๒๕๐ ๒๔๕.๕	จาการ์ตา	อินโดนีเซีย	อิสลาม ๘๘.๙% คริสต์ ๘% ฮินดู ๒% พุทธ ๑% อื่น ๆ ๑%	รูเปียห์

* State Peace and Development Council : SPDC.

๖. ภาษาของประชาคมอาเซียน :

เมื่อการก่อตั้ง/สถาปนาประชาคมอาเซียนสำเร็จเรียบร้อยในปี พ.ศ.๒๕๕๘ (ค.ศ.๒๐๑๕) ตามข้อตกลงของประเทศสมาชิกทั้ง ๑๐ ประเทศแล้ว สิ่งสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งที่เป็นปัจจัยให้การดำเนินการพัฒนาประชาคมอาเซียนไปสู่เป้าหมาย คือ “การสื่อสาร” ระหว่างประชากรทุกระดับของประเทศสมาชิกจะใช้ภาษาใดเป็นเครื่องมือในการสื่อสารระหว่างกัน เพราะจากข้อมูลในข้อ ๕ ประชากรใน ๑๐ ประเทศสมาชิกใช้ภาษาสื่อสารระหว่างกันประเทศละหลายภาษา ประมาณแล้วไม่น่าจะน้อยกว่า ๑๐๐ ภาษา เพราะแค่ภาษาที่เป็นทางการรวมแล้วมีกว่า ๑๐ ภาษา นี่คือปัญหาที่ผู้เกี่ยวข้องควรใส่ใจเป็นอย่างยิ่ง

ถ้าถามท่านผู้อ่าน ส่วนมากคงตอบว่า “ต้องภาษาอังกฤษ สิ!” เพราะขณะนี้ ภาษาอังกฤษถือว่าเป็นภาษาสากลภาษาหนึ่งที่ประชากรโลกจำนวนมากใช้อยู่ในปัจจุบัน

ผู้เขียนค่อนข้างเห็นด้วยว่า ขั้นตอนนี้ประชาคมอาเซียนคงต้องใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารระหว่างกัน แต่ก็ยังมีความเห็นต่อไปโดยไม่เข้าข้างตนเองว่า “ภาษาไทย” ของเราก็น่าจะเป็นอีกภาษาหนึ่งที่ประชากรในประชาคมอาเซียนใช้เป็นเครื่องมือสื่อสารกัน เพราะผู้เขียนมีประสบการณ์ในการเดินทางไปต่างประเทศโดยเฉพาะประเทศในประชาคมอาเซียน เช่น กัมพูชา พม่า เวียดนาม ประชาชนนิยมเรียนภาษาไทยกันมาก ในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาในเวียดนามมีการเรียนการสอนวิชาเอกภาษาไทย ถึงระดับปริญญาตรี ผู้เขียนไปประชุมที่เวียดนามเป็นเจ้าภาพหลายครั้ง ปรากฏว่าเขาจัดนักศึกษาหลายคน que เรียนวิชาเอกภาษาไทยมาต้อนรับคณะจากประเทศไทย นักศึกษา เหล่านั้นใช้ภาษาไทยสื่อสารกับคณะเราได้เป็นอย่างดี นอกจากภาษาไทยแล้วพวกเขายังได้ศึกษาขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมของไทยเราด้วย นักศึกษาบางคนพูดภาษาไทยแบบรักษาไวยากรณ์ไทยได้อย่างเคร่งครัด แม้แต่คำพังเพย สะแลง และคำผวน ยังรู้และตอบเราได้ ชนิดคนไทยยังอายเลย ผมเคยถามนักศึกษาเหล่านั้นได้ทราบวัตถุประสงค์สำคัญที่พวกเขาสมัครเรียนวิชาเอกภาษาไทยว่า เมื่อสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีแล้วจะเข้าทำงานในบริษัทที่คนไทยเป็นเจ้าของในเวียดนาม หลายคนบอกว่าขณะนี้กำลังเรียนอยู่ปีสุดท้ายของหลักสูตรปริญญาตรี และบริษัทของคนไทยได้มาติดต่อจ้องตัวไว้แล้ว เรียนจบเมื่อไรก็มีงานทำทันที จะเห็นว่าเขาแน่กว่าเราเสียอีก

อาจารย์อาวุโสของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยท่านหนึ่ง ประทับใจในการต้อนรับ ดูแล และเอาใจใส่ตลอดเวลาที่อยู่ในเวียดนามมาก จนกระทั่งยอมรับนักศึกษาหญิงคนหนึ่ง เป็นบุตรบุญธรรมและบอกเธอว่าเมื่อจบการศึกษาระดับปริญญาตรีแล้ว ถ้าอยากไปอยู่เมืองไทย ก็ให้เดินทางไปได้ทันที อาจจะทำให้สมัครเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หรือจะทำงานก็ตามอัธยาศัย ต่อมาผมมีโอกาสได้คุยกับอาจารย์อาวุโสท่านนั้น เกี่ยวกับประเทศเวียดนาม ได้ถามถึงลูกสาวบุญธรรมชาวเวียดนามของท่าน ท่านตอบด้วยน้ำเสียงที่ไม่แจ่มใสสัก เพราะคิดถึงลูกบุญธรรมว่า ลูกสาวเรียนจบและทำงานที่บริษัทของคนไทยที่กรุงฮานอยแล้ว จึงไม่ได้เดินทางมาประเทศไทย

ประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียนอีกประเทศหนึ่ง คือ ประเทศลาวคงไม่ต้องจัดการเรียนการสอนภาษาไทยให้ชาวลาวเหมือน ๓ ประเทศที่กล่าวถึงแล้ว เพราะคนลาวจำนวนมากพูดภาษาไทยได้ดีกว่าคนไทยบางคนเสียอีก

อีก ๕-๖ ประเทศที่เหลือ ถ้าจะกำหนดให้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษากลางของประชาคมอาเซียน ในระยะแรกอาจมีปัญหาบ้าง แต่คงแก้ไขและคลี่คลายได้ในที่สุด

ฉะนั้น ภาษาไทย จึงน่าจะเป็นภาษากลางภาษาหนึ่งของประชาคมอาเซียน

๗. มหาจุฬารัชมหาวิทยาลัย หรือยัง ? :

การตั้งชื่อบทความเรื่องนี้ว่า “ประชาคมอาเซียน : มหาจุฬารัชมหาวิทยาลัย หรือยัง?” ผู้เขียน กำลังจะสื่อให้เห็นว่าเมื่อประเทศไทยซึ่งเป็นสมาชิกที่จะร่วมก่อตั้งประชาคมอาเซียนให้เสร็จเรียบร้อยในปี พ.ศ.๒๕๕๘ คืออีก ๓ ปีข้างหน้า มหาวิทยาลัยมหาจุฬารัชมหาวิทยาลัยในฐานะเป็นองค์กรทางการศึกษาที่สำคัญแห่งหนึ่งของประเทศไทย พร้อมทั้งจะเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของประชากรในประชาคมอาเซียนหรือยัง ?

ก่อนจะตอบคำถามนี้ ผู้เขียนอยากให้ท่านผู้อ่านได้ทราบสถานะและศักยภาพของมหาวิทยาลัยมหาจุฬารัชมหาวิทยาลัยใน ๓ ด้าน คือ

๗.๑ ด้านกายภาพ มหาวิทยาลัยมีโครงการก่อสร้างวิทยาลัยพระพุทธศาสนานานาชาติ (International Buddhist College) ในบริเวณพื้นที่กว่า ๘๐ ไร่ ที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬารัชมหาวิทยาลัย อยุธยา ตำบลลำไทร อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อรับนิสิตชาวต่างประเทศเข้ามาศึกษาในระดับปริญญาตรี โท และเอก ขณะนี้อยู่ในระหว่างการปรับพื้นที่ (ถมดิน) คาดว่าการก่อสร้างจะแล้วเสร็จใน พ.ศ.๒๕๕๘ พร้อมกับการจัดตั้งประชาคมอาเซียนเสร็จเรียบร้อยพอดี โดยใช้งบประมาณทั้งสิ้นประมาณ ๒,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท (สองพันล้านบาทถ้วน)

๗.๒ ด้านการรับนิสิตชาวต่างประเทศ มหาวิทยาลัยได้รับนิสิตชาวต่างประเทศเข้าศึกษาเป็นจำนวน ๑๒ รุ่นแล้ว ในปีการศึกษา ๒๕๕๔ มีนิสิตชาวต่างประเทศศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยจำนวน ๑,๒๗๖ รูปหรือคน ระดับปริญญาตรี ๑,๒๐๗ รูป ปริญญาโท ๖๖ รูป และปริญญาเอก ๓ รูป จาก ๑๙ ประเทศ คือ

๑) กัมพูชา	๒) เกาหลี	๓) แคนาดา
๔) จีน	๕) ญี่ปุ่น	๖) ใต้หวัน
๗) เนปาล	๘) บังกลาเทศ	๙) ฝรั่งเศส
๑๐) มาเลเซีย	๑๑) เมียนมาร์	๑๒) เยอรมนี
๑๓) ลาว	๑๔) เวียดนาม	๑๕) ศรีลังกา

- ๑๖) สหรัฐอเมริกา ๑๗) ออสเตรเลีย ๑๘) อินเดีย และ
๑๙) อินโดนีเซีย

นอกจากนี้ยังมีนิสิตที่ศึกษาอยู่ในสถาบันสมทบของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยคือมหาบัณฑิตวิทยาลัย และในต่างประเทศคือเกาหลี ใต้หวัน ศรีลังกา และสิงคโปร์ จำนวน ๒๒๗ รูปหรือคน แยกเป็น ระดับปริญญาตรี ๒๐๓ รูปหรือคน ระดับปริญญาโท ๒๔ รูปหรือคน รวมนิสิตชาวต่างประเทศ ทั้งหมดจำนวน ๑,๕๐๓ รูปหรือคน คิดเป็นร้อยละ ๗.๗๙ ของนิสิตทั้งหมด ๑๙,๒๘๑ รูปหรือคน ปัจจุบัน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย ที่มีจำนวน นิสิตชาวต่างประเทศกำลังศึกษาอยู่มากที่สุดเป็นอันดับที่ ๒ รองจากมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (Assumption University)

๗.๓ ด้านคณาจารย์ จากประสบการณ์การผลิตบัณฑิตที่เป็นนิสิตชาวต่างประเทศมาแล้วถึง ๑๒ รุ่น คงจะพอเป็นหลักประกันได้ว่าคณาจารย์ของมหาวิทยาลัย มีคุณภาพ ศักยภาพ และมาตรฐาน เพียงพอที่จะผลิตบัณฑิตให้ได้มาตรฐานที่พึงประสงค์ได้เป็นอย่างดี แต่มหาวิทยาลัยก็ต้องอยู่ด้วยความ ไม่ประมาท จะต้องรีบพัฒนาคณาจารย์และบุคลากรผู้เกี่ยวข้องด้านต่างประเทศของมหาวิทยาลัย อย่างต่อเนื่องต่อไป เพื่อรองรับนิสิตชาวต่างประเทศ ซึ่งจะต้องเพิ่มจำนวนมากขึ้นกว่าปัจจุบันอย่าง ไม่ต้องสงสัย หากชักช้าอืดอาดเกรงว่าจะไม่ทันกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วที่กำลังจะเกิดขึ้น ในอนาคตอันใกล้

เมื่อการก่อสร้างวิทยาลัยพระพุทธศาสนานานาชาติเสร็จเรียบร้อยในอีก ๓ ปีข้างหน้า ผู้เขียนมั่นใจว่า มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พร้อมทั้งจะเป็นองค์กรทางการศึกษาพระพุทธศาสนาที่โดดเด่นเพื่อช่วยพัฒนาคุณภาพของประชากรในประชาคม อาเซียนได้ดีอย่างแน่นอน

เอกสารอ้างอิง

- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย กองกลาง โครงการก่อสร้างวิทยาลัยพระพุทธศาสนา
นานาชาติ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อยุธยา ตำบลลำไทร อำเภอ
 วังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.
- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย กองทะเบียนและวัดผล **จำนวนนิสิตต่างประเทศ**
จำแนกตามประเทศและสรุปสถิติจำนวนนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ-
ราชวิทยาลัย ภาคการศึกษาที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๕๔ (เฉพาะสถาบันสมทบ).
- ราชบัณฑิตยสถาน. **ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีและประกาศราชบัณฑิตยสถานเรื่องกำหนด**
ชื่อประเทศ ดินแดน เขตการปกครอง และเมืองหลวง. กรุงเทพมหานคร :
 อรุณการพิมพ์, ๒๕๔๕.
- วิทย์ บัณฑิตกุล. **รู้จักประชาคมอาเซียน.** กรุงเทพมหานคร : บริษัทสถาพรบุ๊คส์ จำกัด, ๒๕๕๔.
- อาคม เต็มพิทยาไพสิฐ. **ประชาคมอาเซียน.** คำบรรยายให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ วันพฤหัสบดี
 ที่ ๑๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๔ ณ ห้องประชุมเดช สนิทวงศ์ อาคาร ๑ ชั้น ๓ สำนักงาน
 คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร.
- เว็บไซต์วิกิพีเดีย พจนานุกรมเสรี หัวข้อ **ประชาคมอาเซียน //กฎบัตรอาเซียน.**

